

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ενότητα 2: Το κήρυγμα και η παράδοση για τον Ιησού
- ιστορικός Ιησούς

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

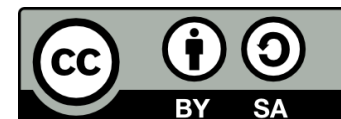

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

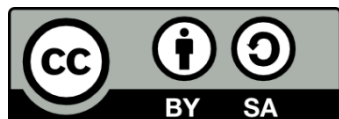

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Το κήρυγμα και η παράδοση για τον Ιησού - ιστορικός Ιησούς

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Μάθημα 2: Το κήρυγμα και η
παράδοση για τον Ιησού -
ιστορικός Ιησούς

Ο Ιστορικός Ιησούς κι η αναζήτησή του

- Με τον όρο «ιστορικός Ιησούς» εννοούμε το πρόσωπο του Ιησού ως αντικείμενο της ιστορικής έρευνας.
- Η αναζήτησή του με τη βοήθεια των ερευνητικών και μεθοδολογικών εργαλείων της επιστήμης της Ιστορίας είναι καρπός του Διαφωτισμού.
- Ένα δύσκολο εγχείρημα:
  - Η φύση των πηγών που έχουμε στη διάθεσή μας.
  - Ο μικρός αριθμός των πηγών.
  - Προβλήματα παρόμοια με εκείνα της κάθε ιστορικής ανάλυσης.

Η έρευνα για τον ιστορικό Ιησού: ιστορία της έρευνας (I)

- τ. 18^{ου} αι. :
  - Hermann Samuel Reimarus: ο Ιησούς της ιστορίας δεν είναι ο Ιησούς Χριστός του κηρύγματος της Εκκλησίας.
  - David Friedrich Strauss (*Η Ζωή του Ιησού*): μεγάλο μέρος της ζωής του Ιησού - ένας μύθος.
- 19^{ος} αι. (ιστορικισμός, ιδεαλισμός): προσπάθεια απομάκρυνσης από την εικόνα του Ιησού όσων στοιχείων θεωρούνται μεταγενέστερες προσθήκες της Εκκλησίας.
- Albert Schweitzer: όλες αυτές οι απόπειρες - προβολές των προσωπικών ενδιαφερόντων και προτιμήσεων των ερευνητών.

Η έρευνα για τον ιστορικό Ιησού: ιστορία της έρευνας (II)

- M. Kähler: ο Ιησούς Χριστός γνωστός σε μας όπως μόνο τον διασώζει το κήρυγμα της Εκκλησίας.
- R. Bultmann: ο Ιησούς που γνωρίζουμε σήμερα είναι ντυμένος με το ένδυμα του μύθου – αδύνατο να αποβάλουμε πλέον αυτό το κήρυγμα.
- Ernst Käsemann:
  - η απόσταση μεταξύ του κηρυγματικού Χριστού και του ιστορικού Ιησού όχι τόσο μεγάλη.
  - το κριτήριο της διαφοράς (αφορά στον ιστορικό Ιησού ό,τι στην εικόνα του δεν προέρχεται είτε από τον Ιουδαϊσμό είτε από τον αρχαίο Χριστιανισμό).

Η έρευνα για τον ιστορικό Ιησού: ιστορία της έρευνας (III)

- 20^{ος} αι. (Η τρίτη φάση της αναζήτησης - Third Quest):
  - Στη συζήτηση για τον ιστορικό Ιησού αξιοποίηση όλων των αρχαίων (και των εξωβιβλικών και απόκρυφων) πηγών.
  - Προκύπτουν διάφορες εικόνες του Ιησού: χαρισματικός σοφιολογικός δάσκαλος, κυνικός φιλόσοφος, κοινωνικός μεταρρυθμιστής.
  - Προβολές κοινωνικών κ.ά. αναζητήσεων των ερευνητών: υποχώρηση εσχατολογίας, έμφαση σε ζητήματα κοινωνικής ιστορίας, η ηθική της αγάπης και της καταλλαγής.
- Η τρέχουσα φάση της έρευνας:
  - Συνειδητοποίηση του υποκειμενικού χαρακτήρα της κάθε ιστορικής έρευνας.
  - Κριτική στάση απέναντι σε κάθε θετικιστική περιγραφή της ιστορίας.
  - Επαναπροσδιορισμός της έννοιας του ιστορικού.
  - Ο ιστορικός Ιησούς μπορεί να κατανοηθεί μόνο μέσα στο πλαίσιο στη φιλολογική συνάφεια, όπου γίνεται λόγος για αυτόν.

Η έρευνα για τον ιστορικό Ιησού: συμπεράσματα

- Δεν υπάρχει η μνήμη για τον Ιησού έξω από το αφηγηματικό πλαίσιο -> δεν είναι δυνατό να γίνεται διάκριση μεταξύ της αφηγηματικής παράδοσης για τον Ιησού και της παράδοσης των λόγων του.
- Δεν μπορεί να ισχύει η θετικιστική ταύτιση μεταξύ του ιστορικού Ιησού και του πραγματικού Ιησού -> ιστορική αναζήτηση για τον Ιησού (Reinhard Slenczka / Karl Kertelge).
- Γεφύρωση του υποτιθέμενου χάσματος μεταξύ του «επίγειου» Ιησού και του Χριστού του «μεταπασχάλιου» κηρύγματος.

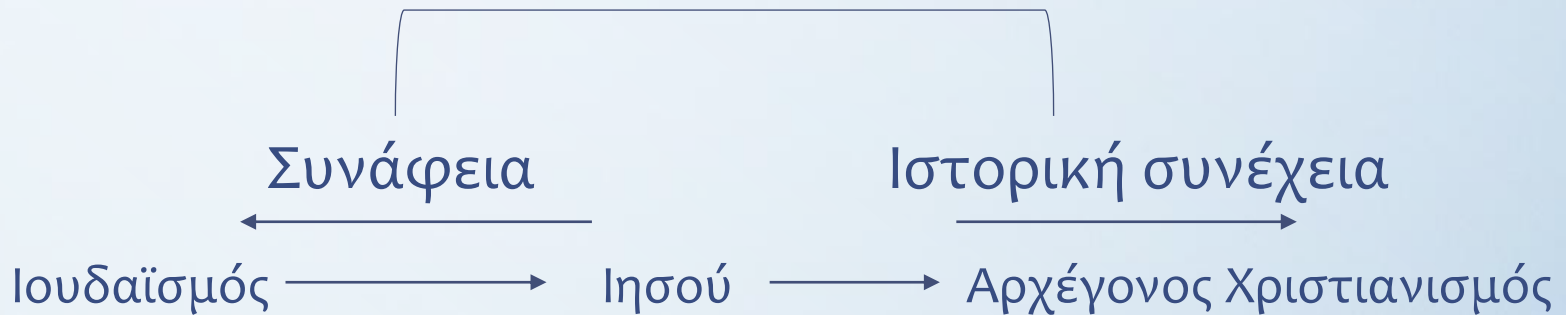
Η σημασία της αναζήτησης του ιστορικού Ιησού

- Στον αρχέγονο Χριστιανισμό ταύτιση του Ιησού της προπασχάλιας και του Χριστού της μεταπασχάλιας περιόδου.
- Η πρόσληψη του Ιησού στο πρωτοχριστιανισμό κήρυγμα και στην παράδοση - σημαντική.

Τα κριτήρια της ιστορικής έρευνας για τον Ιησού

Αξιοπιστία / Ευλογοφάνεια

Επιμέρους κριτήρια:

πολλαπλή μαρτυρία - συνοχή - ανομοιότητα - τάσεις της αναπτυσσόμενης παράδοσης - αμηχανία.

Βασικά σημεία της διδασκαλίας του Ιησού: η Βασιλεία του Θεού

- Το κήρυγμα για τη Βασιλεία του Θεού:
  - Οι παλαιοδιαθηκικές βάσεις της εικόνας της Βασιλείας.
  - Η εγκόσμια διάσταση της Βασιλείας.
  - Ο αποκαλυπτικός χαρακτήρας της Βασιλείας.
  - Η Βασιλεία εδώ κι όχι ακόμη.
- Η εκδήλωση και πρόγευση της Βασιλείας μέσα από τα έργα του Ιησού.
- Η πρόσληψη στον Παύλο (αξιοποίησή της στην παραίνεση) και στον Ιωάννη (αιώνια ζωή).

Βασικά σημεία της διδασκαλίας του Ιησού: ο νέος λαός του Θεού

- Απουσία της έννοιας της διαθήκης, καθαρού/ ακάθαρτου, αρνητικής διάκρισης Ιουδαίων / εθνικών.
- Κριτική στάση απέναντι στην τυπική τήρηση του Νόμου και στη λατρεία του Ναού.
- Η έννοια της μαθητείας (ἀκολουθεῖν).
- Ο νέος λαός του Θεού:
  - Η συμβολική σημασία της εκλογής των 12.
  - Η επιταγή της διακονίας και της θυσίας.
  - Το ανοικτό κάλεσμα του Ιησού (έθνη).

Βασικά σημεία της διδασκαλίας του Ιησού: η εσχατολογική ηθική

- Η ηθική διδασκαλία του Ιησού απόρροια του κηρύγματος για τη Βασιλεία του Θεού.
- Τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων της Βασιλείας και η συμπεριφορά τους περιγράφονται στη διδασκαλία του Ιησού (επί του Όρους Ομιλία, παραβολές).
- Κριτική στάση στην τυπική τήρηση του Νόμου.
- Αμφισβήτηση των κοινωνικών δεδομένων της εποχής.
- Η διπλή εντολή της αγάπης.

Η αυτοσυνειδησία του Ιησού

- Εσχατολογικός προφήτης;
- Ο Υιός του Ανθρώπου.
- Ο αποκαλυπτικός χαρακτήρας του κηρύγματος του Ιησού.
- Ο Μεσσίας.

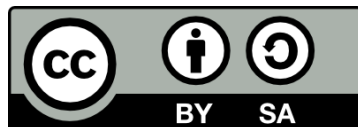
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Θεολογία Καινής Διαθήκης. Το κήρυγμα και η παράδοση για τον Ιησού - ιστορικός Ιησούς». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS340/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

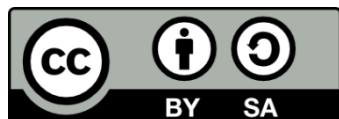
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

